

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Ugledni gostje v ISKRA COMMERCE

Minuli teden so obiskali ISKRA COMMERCE: Franček Mirtič, sekretar komiteja ZK za mesto Ljubljana, Silvo Komen, član četrtinega komiteja ZK Ljubljana-Tabor, Niko Kavčič, generalni direktor KBH, inž. Marjan Prezeli, podpredsednik mestnega sveta skupščine Ljubljana in Rudi Bregar, podpredsednik mestnega sindikalnega sveta. Prišli so z namenom, da se seznanijo z načrtom, po katerem bo ISKRA COMMERCE prešla v poslovno ekspanzijo in postala trgovska hiša ISKRE pa določene elektrotehniške panoge.

V osrednji stavbi IC na Kotnikovi 6 so jih prisrčno sprejeli in se z njimi pogovarjali: generalni direktor ZP Vladimir Logar, direktor IC Metod Rotar, Julij Novljan, predsednik DS IC, Stegmar inž. Miro, predsednik UO IC, Marjan Dvoraček, pom. direktorja IC, Ilija Medič, finančni direktor IC, Jože Čebela, predsednik KO sindikata ZP, Bogoljub Bobera, namestnik sekretarja organizacije ZK IC, inž. Marjan Japelj, predsednik sindikalne podružnice IC, Lovro Košuljandič, predsednik ZB IC in Jože Hujs, predstavnik IC v Severni Ameriki.

Srž informativnih pogovo-

rov je bila ves čas nova organizacijska zasnova IC. Že uvodoma je direktor IC Metod Rotar pojasnil dosedanj razvoj našega podjetja kot celote in posebej razvoj PSO, nato sedanji sistem poslovanja in odnose s posameznimi proizvodnimi organizacijami ZP, bazirajoče na medsebojnih pogodbah in seveda tudi razloge, ki so privedli našo organizacijo, da se je skupaj z integrirano Nabavno organizacijo namenila razširiti poslovanje in tako mnogo bolj kot doslej posegati na tržišče doma in na tujem.

V razgovor so posegli tudi generalni direktor ZP Vladimir Logar in drugi vodilni sodelavci naše organizacije ter predstavniki samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij, ki so vsak s svojega delovnega področja prikazovali in s praktičnimi primeri dokazovali nujnost predlagane ekspanzije.

Ugledni gostje so vmes zastavljali številna vprašanja, na koncu pa poudarili, da ta sestanek sicer še ni zaključen — nadaljeval naj bi se naslednji teden — vendar jim že sedanje informacije zadoštujejo za potrditev novega koncepta IC, za katerega se bodo vsak s svoje strani zavzeli in ga v prihodnje z vso pozornostjo podpirali.

Prejšnji teden je obiskal Iskro veleposlanik nemške demokratične republike g. Karel Kormes s soprogo, kjer se je po ogledu kranjske tovarne razgovarjal z gen. direktorjem ZP Vladimir Logarjem in ožimi sodelavci

»APARATI« LJUBLJANA

Poslovni rezultati v letu 1969 so bili uspešni

Ko obravnavamo zaključni račun in poročilo o poslovanju tovarne v preteklem letu, smo že krepko zakoračili v novo poslovno obdobje. Zato menim, da je potrjevanje gotovih dejstev zgolj formalni akt, katerega moramo sprejeti in potrditi, ker je po črki zakona prav to osnovna obveznost. Ob vse večji dinamiki poslovnih tokov in hitrem razvoju našega gospodarstva pa postaja ta plat vse bolj drugotnega pomena. Čeprav lahko torej več ali manj ponosno in samozadovoljno pogledamo tudi nazaj, se moramo zavedati, da je za nas pomemben predvsem današnji in jutrišnji dan. Zato vse bolj težimo, da ob analizi in obravnavi preteklega obdobja zberemo vse izkušnje in sprejememo sklepe in naloge, ki nam bodo pomagali razreševati probleme pri izpolnjevanju letošnjega proizvodnega načrta. Izhajajoč iz tega dejstva želimo tudi v tem članku podčrtati predvsem tiste podatke in kazalnike, ki nam takšen pristop k obravnavi omogočajo.

Letni proizvodni načrt smo po vrednosti izpolnili s 100,5%, po fizičnem obsegu pa s 103,1%. Ugodna izpolnitev načrta pa je še pomembnejša, če ugotovljamo, da pomeni to porast v primerjavi z letom 1968 po vrednosti 32%, po fizičnem obsegu pa celo 40,9%. Količina proizvodnje na 1 zaposlenega izražena po vrednosti je za 19,5%, po fizičnem obsegu pa za 27,5% večja od prejšnjega leta. Tako uspešen rezultat je nujno povezan z dobro organizacijo proizvodnega procesa in zahteva visoko raven vodenja proizvodnje in visoko kvaliteto neposrednih proizvajalcev.

Tudi v letošnjem letu po načrtu povečujemo absolutni in relativni obseg proizvodnje, celo za nekaj več, kot smo ga dosegli v preteklem letu. Zato bomo morali posvetiti vso skrb predvsem solidni pripravi proizvodnje, dobri oskrbi z reprodukcijskim gra-

divom in ne nazadnje kadrom, ki so osnovni nosilci vseh nalog organizacije, poteka in realizacije proizvodnje. Ne smemo si sicer delati utvar, da bo proizvodnja potekala brez težav. Te so nas spremljale tudi v preteklem letu na celotnem področju poslovanja, posebno pa pri oskrbi z reprodukcijskim gradivom iz uvoza, ob nizkih likvidnih sredstvih, ob velikem obsegu rekonstrukcij izdelkov in njihovem uvajanju, težavah s specialnimi orodji in podobnim.

Rabatna stopnja je bila v letu 1969 sicer nekoliko višja od predvidene, vendar dokaj nižja od stopnje v predhodnem letu. Na ta padec je vplivala predvsem kooperacija z dolgoročnimi pogodbami, kjer je vpliv posrednikov minimalen in istočasno tudi njim odstopljeni rabati. Tudi to dejstvo velja podčrtati in v bodoče težiti k čim neposrednejši poti od proizvajalca do porabnika. Delež izvoza v celotni realizaciji je sicer nekoliko nižji in predstavlja le 6,2% skupne prodaje, primerjano s preteklim letom, čeprav je po absolutni vrednosti višji za 6%. Pri tem moramo podčrtati še dejstvo, da je bilo 99,4% izvoza usmerjeno na konvertilno področje in le 0,6% na ostala področja. To razmerje je po eni strani sicer ugodno, vendar menim, da ne smemo zanemarjati tudi

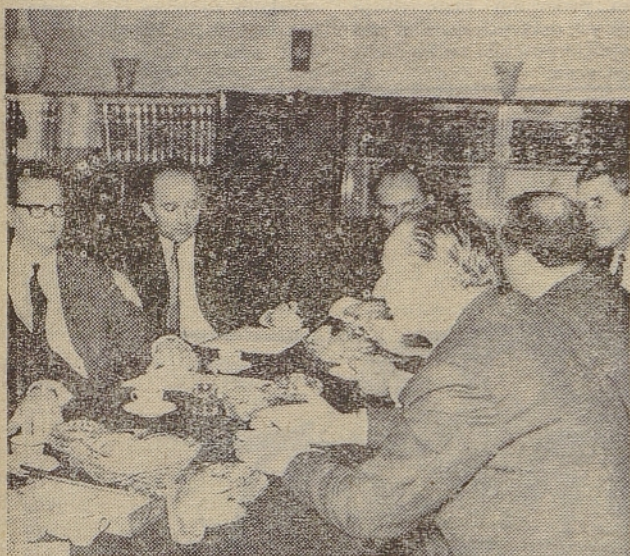
ostalih področij, saj tu dosežemo boljši dinarski efekt.

V letu 1969 smo imeli v povprečju zaposlenih 5,1% več delavcev, kot pa je predvideval gospodarski načrt. To področje je za 10,5% večje kot v predhodnem letu, vendar izredno nizko, če primerjamo porast fizičnega obsega proizvodnje. Ugodna je tudi struktura zaposlovanja, saj smo imeli na režijskih delovnih mestih celo 4,9% manj delavcev, kot je predvideval gospodarski načrt. Tudi izvedba razpoložljivega delovnega časa je bila, da so izpadi povsod manjši kot v predhodnem letu, razen pri bolezninah do 30 dni, kjer je ugotovljen 1,1% porast.

Osebnih dohodki na 1 zaposlenega so se tudi gibali ugodno. V primerjavi z načrtom so bili višji za 5,1%, v primerjavi s preteklim letom pa za 6,4%. Ker nam delilno razmerje omogoča še izplačilo po zaključnem računu, bomo dosegli povprečni osebni dohodek 1.171.— din, kar predstavlja povečanje za 8,3%. Pri tem pa je vidna ugotovitev, da je bil porast osebnih dohodkov višji pri nižjih kategorijah, kjer dosega celo 19,3%.

Proizvodni stroški po absolutni vrednosti so nekoliko višji od planiranih. Ob upoštevanju zalog nedokončane proizvodnje in polizdel-

(Dalje na 6. strani)

V petek, 6. marca sta obiskala Združeno podjetje ISKRA KRANJ član IS skupščine SRS inž. Ivan Zupan in rep. sekretar za gospodarstvo Andrej Levičnik. Sprejel jih je generalni direktor združenega podjetja ISKRA Vladimir Logar s svojimi sodelavci. Razgovor je potekal o problemih združenega podjetja, zlasti glede nadaljnje ekspanzije tako v jugoslovan-skem kot inozemskem gospodarskem prostoru.

Slavnost ob koncu 1. faze AOP

Ljubljana, 11. marca 1970. — Danes opoldne je bila ob zaključku prve faze uvajanja avtomatske obdelave podatkov v ZP ISKRA slovesnost, katere so se udeležili številni povabljeni gostje. Pozdravnim besedam generalnega direktorja ZP Vladimira Logarja je sledil kratek oris dosedanjega dela in perspektive avtomatske obdelave podatkov v ISKRI, katerega

sta podala direktor CAOP Jože Bauman, dipl. ing. in šef ERC magister Janez Grad. Gostje so si nato ogledali ERC — elektronski računski center in demonstracijo redne obdelave, potem pa je sledil razgovor.

Glede na zaključek redakcije, smo se danes prisiljeni zadovoljiti le s to vestjo, prihodnjč pa bomo o poteku slavnosti poročali podrobneje.

Poslovanje »Elektromehanike« v letu 1969

Pregled pomembnejših elementov poslovanja »Elektromehanike« v letu 1969 kaže, da je tovarna uspešno končala poslovno leto

Iz celotnega dohodka so kriti materialni stroški in amortizacija, zakonske in pogodbenne obveznosti ter izplačani bruto osebni dohodki. V sklade so izločena sredstva za dopolnitev rezervnega sklada, nadalje za poravnano anuitet za najeta posojila, precejšnji del ostanka dohodka pa je namenjen za sklad skupne porabe in poslovni sklad za razširitev proizvodnje.

Posamezni elementi gospodarskega načrta za leto 1969 so bili izpolnjeni takole:

Vrednost dosežene eksterne proizvodnje je za 2,3 % večja od planirane, oziroma je za 15 % večja od dosežene v letu 1968. Proizvodnja je najbolj narasla v obratu telefonije in rotacijskih strojev. Prodajne cene so ostale v glavnem enake kot v prejšnjem letu.

V tovarni je bilo zaposlenih poprečno 4695 oseb, planirano pa je bilo poprečno 4600 zaposlenih. Sprejeti so bili večina nekvalificirani delavci v telefonijo. Proizvodnja na zaposlenega se je povečala za 8 %, ne upošteva je krajši delovni čas in nadurno delo.

Osebnih dohodki so bili izplačani v predvideni vsoti, mesečni neto osebni dohodki (brez regresov) so znašali 967 N din. Precej osebnih dohodkov je bilo izplačevanih kot posebna oblika nagrajevanja (stimulacija za kvalitetno normo, honorarji, nadurno delo itd.). Torej je popravek neto osebnih dohodkov iz rednega delovnega razmerja nižji.

Stroški proizvodnje so do kak večji kot je bilo predvideno z gospodarskim načrtom. Zlasti je večja vrednost porabljenega materiala, dražje so tudi storitve, amortizacija pa je večja zaradi zvišanih stopenj odpisov. V celoti so stroški 7 % večji od planiranih.

Sredstva tovarne so se v teku leta precej povečala. Vrednost osnovnih sredstev je narasla za 5 %, zaloge obratnih sredstev (R3 in 6) pa so narasle za 17 odstotkov. Primerjava slednjih elementov z izpolnitvijo plana proizvodnje kaže, da sredstva hitreje naraščajo kot pa proizvodnja, kar vsekakor ni v prid ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja.

Stanje terjatev od kupcev skupaj z zalogami pri PSO je naraslo za 13 odstotkov, kar je vsekakor preveč, zlasti če upoštevamo že prejšnje visoko stanje terjatev.

Realizacija izdelkov in storitev na domačem trgu je presegla planirano vrednost, medtem ko je neto realizacija

izvoza nižja od planirane, oziroma od določene s ceniki in s pogodbo. Plan izvoza v dolarski vrednosti pa je bil izpolnjen in se je zlasti zboljšalo področje strukture izvoza: več je bilo prodano na konvertibilno področje, manj pa na področje kliringa in vzhoda.

V celoti vzeto, je bilo poslovanje tovarne uspešno, vendar je bilo treba hkrati omeniti tudi nekatera nesorazmerja, ki so neugodno vplivala na izpolnitev gospodarskega plana.

R. K.

Ugledni gostje na obisku v ISKRA COMMERCE: od leve proti desni: Franček Mirtič, sekretar komiteja ZK za mesto Ljubljana, Niko Kavčič, gen. direktor KBH sedaj ljubljanske banke, dipl. inž. Marjan Prezelj, podpredsednik mestnega sveta skupščine Ljubljana in Rudi Bregar, podpredsednik mestnega sindikalnega sveta

Pred odločitvijo o gradnji šol in varstvenih ustanov v kranjski občini

SAMOPRISPEVEK ALI POSOJILO?

Predstavniki koordinacijskega odbora za gradnjo šol in varstvenih ustanov v kranjski občini so na tiskovni konferenci v Kranju seznanili novinarje o zadevnem programu. Ker je na kranjskem teritoriju prek 5.000 oseb zaposlenih v Iskri, smatramo, da je prav, da bralce o tem programu čim podrobneje seznanimo. Iz programa povzemamo naslednje misli:

Čeprav so bile v kranjski občini v zadnjih petih letih zgrajene štiri nove centralne osnovne šole in ena podružnična, ugotavljamo, da zaradi hitre rasti mesta in nekaterih drugih naselij še vedno ni zadovoljivo rešeno vprašanje šolskih prostorov za sodoben pouk in za varstvo šolskih in predšolskih otrok. Razen tega imamo še vedno nekaj tako imenovanih stoltnih podružničnih šol, ki ne ustrezajo niti sodobnim pedagoškim niti higienskim zahtevam, pa tudi njihove prostorske zmogljivosti so premajhne.

Se večje so potrebe, da ustvarimo pogoje za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, saj je od vseh zaposlenih v naši občini 49 % žensk, od tega pa je velika večina mater.

Izhodišča za izdelavo programa so torej bila:

1. da se na vsem območju občine ustvari vsaj približno enaki pogoji za vzgojo in izobraževanje v osnovnih šolah,

2. da se zagotovi večjemu številu predšolskih otrok organizirana vzgoja in varstvo, večjemu številu osnovnošolskih otrok pa varstvo po pouku,

3. da se povežeta predšolska in šolska vzgoja.

Značilnost programa je, da so v večini novih osnovnih šol predvideni prostori za varstvo in vzgojo predšolskih otrok in da so v projektih upoštevani že preizkušeni normativi za gradnjo šol.

Izdelal jih je republiški sekretariat za prosveto in kulturo, zaradi česar bodo nižji

stroški za gradnjo in opremo, po dograditvi pa cenejše poslovanje.

V gradivu so predložene tudi tri variante za financiranje gradnje osnovnih šol in vzgojno-varstvenih ustanov. Po mnenju koordinacijskega odbora sta najbolj sprejemljivi prva in tretja varianta, druga bi namreč zahtevala veliko angažiranje občinskega proračuna, ki potem ne bi mogel zadovoljiti drugih skupnih zahtev.

Občani bodo lahko sodelovali pri dokončnem oblikovanju programa in pri odločitvi, kako naj bi se zbrala sredstva za njegovo izvedbo. To priložnost bo dala anketa, ki jo bo izvedel občinski sindikalni svet, na zborih občanov in na zborih delavcev v delovnih organizacijah.

I. VARIANTA

Financiranje se izvede s krajevnim samoprispevkom, uvedenim za dobo petih let in z družbenim dogovorom med občino in delovnimi organizacijami o prispevku 160 din na zaposlenega za dobo petih let. Upoštevana so tudi sredstva, ki se zbirajo za otroško varstvo po zakonu.

II. VARIANTA

Financiranje se izvede na podlagi razpisa posojila, ki naj bi ga vpisali občani in delovne organizacije v višini 40.000.000 din. Posojilo bi razpisala občinska skupščina, ki bi morala prevzeti tudi vračilo z obrestmi in breme proračuna občine.

Pri tem se postavlja vprašanje, ali bi proračun občine

mogel zagotoviti dolgoročno tako obveznost vračanja.

III. VARIANTA

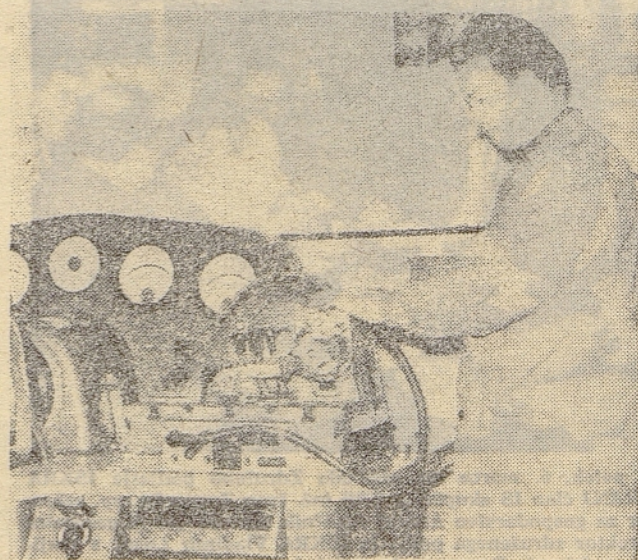
Financiranje se izvede z razpisom posojila v višini 20.000.000 din in z družbenim dogovorom med občino in delovnimi organizacijami o prispevku od 100 do 200 din na zaposlenega, kar naj bi bilo odvisno od poprečnega osebnega dohodka v delovni organizaciji, s katero se sklene družbeni dogovor.

Koordinacijski odbor še posebno želi, da o predloženem programu razpravljajo tudi vsi delavski sveti in mu posvetijo posebno točko dnevnega reda.

PREDVIDENI OBJEKTI

St.	Objekt	St. Prost. uč. za vr.
1.	Osn. š. Vodov. stolp	22 3
2.	Osnovna šola Predoslje	15 2
3.	Osn. š. Trboje	2 1
4.	Osn. š. Besnica	3 1
5.	Osn. š. Orehek	4 2
6.	Osn. š. Stane ž.	8 2
7.	Osn. š. L. Seljak	8 —
8.	Osn. š. Šenčur	6 —
9.	Posebna osn. š.	12 —
10.	Vrtec Stražišče	— 6
11.	Vrtec Tatjana Odrove	— 3
12.	Vrtec Naklo	— 3
13.	Vrtec Zlato polje	— 6
14.	Vrtec Planina	— 6
15.	Vrtec Cerklje	— 3
Skupaj		95 40

Namen predloženega programa je zagotoviti našim otrokom sodobno izobraževanje in varstvo ter jim s tem dati trdno osnovo za nadaljnje šolanje, delo in življenje.

Iz oddelka za reparature v Iskri tovarni avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici

Komunisti v socialistični zvezi

Z dokumentom »Socialistična zveza delovnega ljudstva danes«, ki so ga sprejeli na sedmi seji republiške konference SZDL Slovenije, stopa ta politična organizacija delovnih ljudi v drugo fazo svoje preobnove. Njen smisel je v tem, da bo delovni človek oblikoval takšne družbeno ekonomske in demokratične odnose v družbi, da bo lahko nadzoroval in k humanim ciljem usmerjal družbeni razvoj, da bo sam subjekt odločanja v ekonomiki, politiki, kulturi, kakor je zapisano v uvodnem delu tega dokumenta.

Pri razmišljanju o vlogi komunistov v sodobni Socialistični zvezi, se kaže ustavititi zlasti ob dveh stvareh. Prvič je socialistična zveza logičen in naraven naslednik Osvobodilne fronte, ki je bila ustanovljena na pobudo in ob aktivnem delovanju Komunistične partije Slovenije kot politično gibanje vseh demokratičnih in svobodoljubnih sil ne glede na strankarsko, versko, nacionalno in drugo pripadnost. Bila je resnično množično gibanje vseh demokratičnih in svobodoljubnih sil ne glede na strankarsko, versko, nacionalno in drugo pripadnost. Bila je resnično množično gibanje vseh demokratičnih in patriotskih sil, ki so se zbirale ob programu in politiki Komunistične partije. V kolikor je imela na samem začetku morda še koalicijski značaj, je le-tega izgubila z zborovanjem na ugledu, ko so posamezne politične skupine tudi formalno priznale Komunistični partiji nesporno vodstvo osvobodilnega gibanja ter se odrekale samostojnemu delovanju. Nadaljnje socialistične preobrazbe si torej ni niti mogoče za-

misлити brez tiste politične organizacije delovnih ljudi, ki je pomenila množično politično bazo v revoluciji.

Na teh tradicijah Osvobodilne fronte in narodnoosvobodilnega boja se oblikuje Socialistična zveza kot relativno nova družbenopolitična organizacija kot nujen element socialistične demokracije. Njena posebna značilnost, po kateri se tudi razlikuje od katerekoli druge politične stranke, je v tem, da združuje v svojih vrstah vse demokratično in socialistično usmerjene občane, ne glede na to, ali so tudi formalno njeni člani.

Toda tudi naša družba ni brez notranjih protislovij, različnih idejnih tokov in interesov. Vseh teh protislovij pa ni mogoče razreševati zgolj v okviru skupščinskega in samoupravnega sistema, kajti družba se ne sestoji samo iz delovnih organizacij, občin in družbenih odnosov ni mogoče zreducirati samo na odnose med delovnimi skupnostmi in skupčinami na vseh ravneh. Te so le »politično okostje političnega sistema«, kakor je zapisal Kardelj.

Prav v tem pa je poglobljeni smisel SZDL, da je organizacija, ki naj omogoča delovnim ljudem in njihovim skupinam izraziti svoje interese, jih soočiti z drugimi — tudi zunaj institucionalnih oblik oblasti. Socialistična zveza je torej tisti dejavnik, ki povezuje posamezne družbene interese, jih selekcioniira v demokratičnem boju mnenj, je pravzaprav tisti integracijski dejavnik v družbenem samoupravljanju, ki povezuje med seboj samoupravljavce in tu-

di samoupravna telesa na vseh ravneh.

Tako oblikovane Socialistične zveze pa si ni mogoče predstavljati brez aktivne vloge komunistov. Da bi namreč SZDL mogla uveljaviti tako začrtano vlogo v družbi, morata biti izpolnjena dva pogoja. Prvič mora biti Zveza komunistov res katalizator množice protislovnih interesov, da izloča tiste, ki so resnični nosilci družbenega napredka, da je res notranja idejna gonilna in osveščena subjektivna sila SZDL. In drugič, mora sama SZDL razviti tako demokratično prakso svojih organizacij in vodstev, da bodo delovni ljudje v resnici mogli usklajevati svoje gnotne, politične in druge interese ter jih v medsebojnem dogovarjanju uveljavljati kot splošne družbene interese. To pa pomeni, da Socialistična zveza že izhaja iz okvirov klasičnega političnega gibanja in postaja samoupravna pravica delovnih ljudi, bistven sestavni del samoupravne organizacije družbe, pot za resnično premagovanje politične odtujitve človeka.

Pogoj za takšno oblikovanje Socialistične zveze pa je preobnova same Zveze komunistov. Se pravi, da se odpre navzven, da postane vsak njen član bорец za oblikovanje socialističnih družbenih odnosov tam, kjer le-ti nastajajo, da se v Socialistični zvezi, kjer se različni interesi in ideje soočajo, spopade z vsem tistim, kar utegne zavirati samoupravne in demokratične odnose ter ne z monopolom odločanja, marveč z argumentiranimi stališči pridobivati ljudi za najnaprednejše rešitve za uresničevanje tistega, kar si je Zveza komunistov zapisala v svoj program.

Socialistična zveza je torej tisti prostor, kjer lahko in tudi morajo uveljavljati komunisti svoja stališča ter uresničevati svoj program, ki pa so ga delovni ljudje že plebiscitarno sprejeli. Seveda pa to pomeni, da bo moral marsikateri komunist spre-

meniti svoje stališče do dela v Socialistični zvezi. To predvsem pomeni javno politično delovanje komunistov, saj smo odgovorni za družbeni razvoj in za vsak korak v njem.

(»Komunist«)

Več stanovanj — hitreje do stanovanja!

Morda imate neustrezno stanovanje? Morda neprestano čakate, kdaj se boste selili? Morda tiho upate, da boste tudi ve prišli na vrsto? MORDA SE VAM ZDI, DA PRAV VI V BLIŽNJI PRIHODNOSTI NIMATE IZGLEDOV?

MORDA VAM LAHKO POMAGA STANOVANJSKO POSOJILO?

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA vam skuša ustreči s svojimi programi stanovanjskih posojil. Stanovanje rabite seveda takoj, vendar je od vaših dohodkov odvisno, koliko posojila lahko vzamete in kdaj boste torej prišli do stanovanja. Če nimate prihrankov, bo šlo počasi, za mnoge prepočasi. Skušajte najti ustreznije rešitve in pospešiti zadevo v sodelovanju z vašo delovno organizacijo. Če bo denarja premalo za vaše stanovanje, bo pa morda dovolj za stanovanjsko posojilo pri KB Ljubljana.

MORDA BOSTE PRISLI DO STANOVANJA NA ENEGA IZMED NASLEDNJIH NACINOV:

— z vezavo denarja za pridobitev stanovanj pri KB Ljubljana lahko vaša delovna organizacija že po 10 mesecih uporablja stanovanjsko posojilo v višini 175 % od vezanega zneska. S tem posojilom vam lahko delovna organizacija oskrbi najemniško stanovanje, ali pa ga prenese neposredno na vas, če nameravate sami poskrbeti za svoje stanovanje.

— delovna organizacija vam lahko da posojilo po lastnih, internih predpisih in s posredovanjem KB Ljubljana,

— delovna organizacija lahko varčuje za stanovanje pod enakimi pogoji, kot veljajo za občane,

— z vplačilom v kreditni sklad KB Ljubljana lahko delovna organizacija dobi takojšnje stanovanjsko posojilo v višini 200 % od vplačane vloge.

Če že imate nekaj prihrankov, predlagajte ZDRUŽENO VARČEVANJE. Tako boste varčevali vi in obenem bo za vas varčevala vaša delovna organizacija. Posojilo boste dobili na vaše prihranke in na prihranke vaše organizacije in bo torej znatno večje.

REŠITEV VAŠEGA STANOVANJSKEGA PROBLEMA SE V TEJ ALI ONI OBLIKI SKORAJ GOTOVO NAHAJA V ENEM IZMED KREDITNIH IN VARČVALNIH PROGRAMOV KREDITNE BANKE IN HRANILNICE LJUBLJANA!

Najvažnejše določilo v spremembah in dopolnitvah Zakona o službi družbenega knjigovodstva v zvezi z odpravo nelikvidnosti

V nadaljevanju predpisov za odpravo nelikvidnosti v gospodarstvu podajam še kratko vsebino zelo pomembnih sprememb in dopolnitev Zakona o službi družbenega knjigovodstva. S tem smo na kratko v našem časopisu podali zelo važna določila v zvezi z odpravo nelikvidnosti, ki imajo že in bodo imela velik vpliv na gospodarjenje v naših organizacijah.

Uporabniki družbenih sredstev se čedalje bolj obračajo na organizacijske enote Službe družbenega knjigovodstva z zahtevo, naj jim daje določene podatke o delovnih organizacijah, katerih solventnosti ne poznajo, s katerimi pa nameravajo sklepati posle. Z novimi predpisi zakona o službi družbenega knjigovodstva je predpisana obveznost službe, da družbeno-političnim organizacijam, zborni-

cam, združenjem, inštitutom in drugim zainteresiranim organizacijam daje na njihovo zahtevo za ustrezno plačilo na razpolago podatke, ki jih ima. Podatke, ki jih dobi delovna organizacija oz. druga organizacija, mora varovati kot poslovno tajnost.

Pod kontrolo zakonitosti nad ustvarjanjem in uporabo družbenih sredstev so dana tudi sredstva, s katerimi sodeluje federacija pri kritju

določenih obveznosti. Na tak način so popolneje zajeta sredstva, ki so pod kontrolo zakonitosti glede ustvarjanja in uporabe na način in v namene, ki so predvideni s predpisi.

Po dosedanjih predpisih služba družbenega knjigovodstva ni bila pooblaščenca, da opravi revizijo finančno-materialnega poslovanja uporabnikov družbenih sredstev. Po spremembi tega zakona pa služba lahko po potrebi ali pa na zahtevo družbeno-političnih skupnosti opravlja tudi revizijo finančno-materialnega poslovanja uporabnikov družbenih sredstev.

Služba izvrši naloge, ki jih izdajajo uporabniki družbe-

nih sredstev v skladu z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi. Služba poravnava obveznosti iz denarnih sredstev uporabnikov družbenih sredstev na podlagi prejetih sodnih odločb o dovolitvi izvršbe, izvršljivih odločb o kaznih za prekrške, izvršljivih odločb in nalogov pristojnih organov, nalogov za poravnavo obveznosti do proračunov in skladov ter akceptiranih nalogov — po vrstnem redu, kot jih prejema. O vrstnem redu vodi posebno evidenco in izda upniku na zahtevo potrdilo o mestu njegove terjatve v njem. Pred izvršitvijo teh obveznosti služba ne sme izvršiti drugih nalogov, ki jih prejme od uporabnikov družbenih sredstev.

Denarne terjatve upnikov in denarne obveznosti do proračunov in skladov poravnava služba iz denarnih sredstev, ki jih ima delovna organizacija — dolžnica na svo-

jem žiro računu in na drugih svojih računih pri njej in iz dinarske vrednosti deviznih sredstev, ki jih ima delovna organizacija na svojem deviznem računu pri banki.

Z denarnimi sredstvi delovne organizacije so mišljena tudi denarna sredstva na računih, ki jih imajo samostojne organizacije združenega dela v njenem sestavu, skladno z veljavnimi predpisi, da samostojna organizacija odgovarja za obveznosti delovne organizacije in drugih organizacij združenega dela v sestavu delovne organizacije.

Banka, pri kateri so devizni računi delovnih organizacij, mora pošiljati službi dnevne izpiske o stanju in spremembah na njihovih deviznih računih.

Do sedaj veljavni vrstni red plačil oziroma izpolnjevanja obveznosti delovnih organizacij, ki je prišel v poštev, če delovna organizacija ni imela dovolj denarnih sredstev

Vse večje uveljavljanje mladih — nužnost

Zveza mladine Slovenije — občinske organizacije Kranj je od 20. do 22. 2. 1970 na Bledu organizirala uspešen seminar organizacije in dela ZMS v kranjski občini, ki se ga je udeležilo predsedstvo OK ZMS Kranj, člani predsedstev konferenc — ISKRA (20, preds. Draksler), PLANIKA (10, preds. Resman), SAVVA (10, preds. Bogataj) in vodstva ostalih mladinskih aktivov občine s tovariši predavatelji (Slavko Zalokar, Vinko Blatnik, Zdravko Troha in Dagmar Šuster) ter gre ob dejstvu, da so bili va- bljeni predstavniki družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov, še di- rektorji — posebej vsa hvala in priznanje direktorici Mili- ci Ozbič in tovarišu Antonu Pelku za zanimanje v tem smislu, ki ga je »PLANIKA« pokazala. Med navzočimi go- sti je bil tudi član RK ZMS tovariš Boštjančič.

Seminar — v bistvu raz- deljen v izobraževalni in ak- cijski del sta vodila predse- dnik OK ZMS tov. Filipovič — predsednik in politični dela- vec tov. Mali — tehnični vodja.

Slušaatelji so se s temami seminarja: AKTUALNI PRO- BLEMI RAZVOJA GOSPO- DARSTVA, SPORI V DELOV- NIH ORGANIZACIJAH, CLO- VEK — ODGOVORNOST IN SAMOUPRAVLJANJE, METO- DOLOGIJA POLITIČNEGA DELA ter NALOGE ZMS V DELOVNIH ORGANIZACI- JAH — seznanili in po vsa- kem predavanju temeljito razpravljali, kar občutno ka- že, da se posebej mladi del- lavci živo zanimajo za neneh- no in kar največ možno plo- dno gradnjo stvarnosti, ki jo bivamo — živimo, gradimo, sooblikujemo — delamo.

Predpogoj vsakega posa- meznika je, da ne ubije člo- veka v sebi in ga ne poizku- ša niti zatreti. Takšna družba, grajena iz ljudi, ki sledijo skupnim načelom — je ob- stojna in vsa zavzetost kranj- ske mladine za še boljši ju- trišnji dan — kaže najboljši; z ideološko-političnim izobra- ževanjem celote se šele lahko doseže pogoj človeku dostoj- nega življenja, kar je osno- va in namen vse popolnejše- ga človečenja mlade genera- cije, ki predvsem ljubi in ho- če — življenje! Mimo tega ne more nihče. Mladina hoče od- krivati stvarno stvarnost stvarnosti — delati, živeti in biti tista enota celote (sožit- ja generacij!), ki ji kaže pot življenja le najsmiselnejše tveganje — ne vojna... Ta- ko pri nas! Najlepše vračilo tisti generaciji, ki je svojo dolžnost krvavala.

Vse večje uveljavljanje mla- dih je življenjsko smiselna — nužna zahteva nove gene- racije in blejski seminar je z obsežnim gradivom do kra- ja izpolnil svoj namen — se- minaristi kranjske občine so z njim možnost usposablja- nja za delovanje v ZM in ostalih DPO pridobili v dobri meri, kar je samo pohvalno, že ob tem dejstvu, da mladi- na hoče humanizacijo in civil- izacijo tehnične civilizacije — resnico!

Skupna razglabljanja ob problemih, ki zadevajo obča- na v splošnem ali pa samo mlade, so rodila mnogo re- šitvenih idej, rešitev sama pa seveda ni dana izključno mla- dim.

Od uvodnega razpravljanja s tovarišem Zalokarjem, do zaključnih pogovorov s tova- rišem Šusterjem, se je skozi vse seminarsko delo mladina s predavatelji lotevala z vso

AVTOELEKTRIKA — NOVA GORICA: tov. Novenka Jarc pri verificiranju kartic za avtomat- sko obdelavo podatkov v elektr. podcentru.

prizadevnostjo hotenja po iz- boljšanju vsakdnega — kot temeljne osnove prihodnosti.

Mladinska organizacija to- rej ponovno postaja tisto — kar je nekoč že bila, saj v mladem človeku budi spozna- nje, da delo in samo delo krepi človeka, kot mu je živ- ljenje smisel in namen ob upoštevanem pomenu kultu- re! Delavska mladina je pred- vsem nositeljica vira premo- či nad raznimi razpadnostni- mi hiri, pogojenimi izven te družbe, ki so grozili ogroža- ti mlade, ki pa bodo nedvom- no z dobršno mero lojalnosti do ostalih generacij, vsi mla- di znali res zagovarjati pravi- co do možnosti za izbiro dialogov na barikadah vsak- danjosti.

-monos-

(Poročilo s seje PK ZMS Elektromehanike Kranj bo- mo objavili v naslednji šte- vilki).

»Avtoelektrika« Nova Gorica

Iz podcentra za obdelavo podatkov

Elektronski računski stroj ali stroj, ki misli, nam vse bolj prevzema tiste vrste in- telektualnih opravil, ki jih lahko okarakteriziramo kot rutinska npr. urejanje in pre- računavanje podatkov, daje pa lahko razne tabele, anali- ze, obračune in drugo.

Računalnik lahko obdeluje le pripravljene podatke, za pripravo podatkov pa so po- trebni organizatorji, progra- merji, operaterji itd.

Slika nam prikazuje opera- terko (Novenko Jarc) za luk- njanje kartic v tovarni »Avto- elektrika« Nova Gorica. Po- datki, ki se zbirajo na dokumentaciji se prenašajo v računalnik na luknjanih kar- ticah. Za luknjanje so neka- tere organizacije ustanovile podcentre ter jih opremile s

stroji za luknjanje in verifi- ciranje. Naloga podcentra je, da vse podatke pravilno in pravočasno prenese iz doku- mentacije na kartice. Stroj iz kartice čita podatke in jih shranjuje za poznejšo obde- lavo.

Vedno, ko govorimo o ra- čunalnikih, mislimo le na stroje, vendar so za stroji ljudje, ki vlagajo veliko napo- roj predvsem v sedanji uva- jalni dobi in marsikdaj niso dovolj upoštevani.

Smatram, da nam bodo ra- čunalniki pomagali k boljšim pogojem dela in življenja, zato se čutim dolžnega, da vsem, ki kakorkoli sodelujejo in pomagajo pri uvedbi avto- matske obdelave podatkov, izrečem pohvalo za njihov trud in voljo.

—Z—

za poravnavo zapadlih obvez- nosti, je postavljaj delovne organizacije vseskozi v neena- kopraven položaj, glede kriti- ja njihovih medsebojnih terjatev v odnosu do družbe- no-politične skupnosti, druž- benih skladov, zavodov za socialno zavarovanje in dru- gih podobnih organizacij. Po tem vrstnem redu je bila nam- reč prednost pri plačevanju dohodkov zagotovljena prora- čunom in skladom ter drugim obveznostim do družbene skupnosti, medtem ko je do- puščala izpolnitev obveznosti po sodnih odločbah in po odločbah drugih organov še- le potem, ko so se poravnale vse zapadle obveznosti do proračunov in skladov.

Takšna situacija, če jo gle- damo z gledišča likvidnosti v gospodarstvu kot tudi reali- zacije in monetarnega aspek- ta, je imela za posledico tele negativne pojave:

— širila se je veriga med- sebojnega kreditiranja v go-

spodarstvu zaradi tega, ker je bil obseg takšnega krediti- ranja povečan ne le zaradi tega, ker obveznosti ni bilo mogoče poravnati zaradi po- manjkanja denarnih sredstev na računih delovne organiza- cije — dolžnika, marveč tudi zaradi prednosti pri pobira- nju dohodkov v proračun in sklade;

— niti menica niti akcept- ni nalog (ki ga izda delovna organizacija — upnik, akcep- tira pa delovna organizacija — dolжник, za plačilo po na- slovu nakupa blaga ali za opravljeno storitev), ki pa bi moral biti varnejši in zago- tavljati hitrejši plačevanje terjatev delovnih organizacij, ki izvirajo iz njihovih med- sebojnih razmerij, se nista mogla vseskozi uveljaviti kot eden pomembnih kreditnih in plačilnih instrumentov. To zaradi tega, ker menica ozi- roma akceptni nalog, kot za- gotovilo za plačilo v takšnih razmerah, nista dajala neke

pomembnejše varnosti delov- nim organizacijam in drugim upnikom, ker so se namreč v tem primeru zapadle terjat- ve izplačevale šele po izpla- čilu minimalnih osebnih do- hodkov ter drugih zapadlih obveznosti do družbene skup- nosti.

Zaradi tega ta vrstni red plačevanja ni bil v skladu ni- ti z glavnimi postavkami go- spodarske reforme, saj je ote- ževal normalno cirkulacijo sredstev in potek reproduk- cijskega ciklusa nasploh.

Da bi lahko pospešili med- sebojna plačila in povečali likvidnost v gospodarstvu, je treba dosledno začeti spošto- vati določeno prednost pri kritju obveznosti delovnih organizacij do poslovnih part- nerjev.

V ta namen so se črtale dosedanje določbe veljavnih zakonskih predpisov, ki pred- videvajo, da imajo družbeno-politične skupnosti in družbe- ni skladi prednost glede pla-

čevanja vseh svojih proraču- nov dohodkov oz. dohodkov družbenih skladov, s čemer se tako zagotavlja, da imajo vsi upniki na tem področju enake pogoje in možnosti oz. da so v enakem položaju. Iz- denarnih sredstev delovne organizacije, ki zapadejo pod izvršbo, pa so izvzeta denar- na sredstva, ki so po nalogu delovne organizacije oz. po odločbi SDK namenjena za poravnavo zapadlega davka od prometa na drobno in tu- di drugi zneski, ki so bili or- ganizaciji plačani po posebnih predpisih skupaj s ceno nje- nih proizvodov ali storitev za družbene skupnosti, druž- bene sklade in druge organi- zacije. Vse druge zapadle obveznosti delovnih organiza- cij, tako do družbene skup- nosti kot tudi do poslovnih partnerjev, se bodo poravna- le, če delovna organizacija ne bi imela na razpolago sred- stev zanje, iz razpoložljivih denarnih sredstev delovne

organizacije po vrstnem redu, po katerem je služba družbe- nega knjigovodstva dobila zahteve za izvršbo.

Nadalje spremembe in do- polnitve Zakona o službi družbenega knjigovodstva do- ločajo, da lahko delovne organizacije, če so nelikvidne, uporabijo za izplačilo oseb- nih dohodkov vsa sredstva, ki jih dobijo od bank v ta namen, od drugih organizacij in družbeno-političnih skup- nosti. Pri tem so sredstva, dobljena od bank in drugih delovnih organizacij, izvzeta od izvršbe. Glede višine izpla- čevanja osebnih dohodkov v primeru nelikvidnosti je dolo- čeno, da je namesto dose- danjih minimalnih osebnih dohodkov mogoče izplačati osebne dohodke do višine 80 % poprečnega mesečnega osebnega dohodka za prejšnje leto, s tem, da ta znesek ne sme biti manjši od obraču- nanega minimalnega osebnega dohodka. Slišati je mnenje,

Vtisi iz laboratorija FTL na Švedskem

Pred časom sta službeno potovali na Švedsko Marjanja Kobe, dipl. ing. in dr. Alenka Hudoklin. Med drugim sta si ob tej priložnosti ogledali tudi delo v laboratorijih za preizkušanje zanesljivosti in kvalitete elementov. Preberimo si, kakšne vtise sta dobili ob obisku v teh laboratorijih.

FTL (Försvarets teletekniska laboratorium The Military Electronics Laboratory) pripada ustanovam švedske vlade. Laboratoriji, ki sva jih videli, so del velikega kompleksa Raziskovalnega inštituta narodne obrambe FOA. FTL je organizacijsko razdeljen v tri sekcije: sekcijo za standardizacijo, sekcijo za tipsko preizkušanje in kvalifikacijo ter sekcijo za zanesljivost.

Prodaja elektronskih sestavnih delov, naj si bodo proizvod švedske industrije ali predmet uvoza, je mogoča samo na osnovi pozitivno prestalega preskusa v laboratorijih FTL ali katerem od FTL pooblaščenih laboratorijev in atesta, ki ga izda komite strokovnjakov TELKOR, v katerem so tudi predstavniki velikih uporabnikov, vojske, pošte itd. Osnova za presojo ustreznosti so švedski standardi (na osnovi priporočil IEC) in predpisi švedske vojske FSD. TELKOR podeljuje tri kategorije atestov: Type approval — tipski atest, Tentative type approval — začasni tipski atest, Restricted type approval — tipski atest s pridržkom. Če želi proizvajalec predložiti svoj izdelek v testiranje, prijavi na posebnem formularju vse potrebne podatke in rezultate preskusov v lastnem laboratoriju ali drugih preskuševališčih. Če je TELKOR po pregledu rezultatov ugotovil ustreznost (zahtev, kriterijev preskusov in kvalitete), podeli izdelku začasni tipski atest. Naslednji postopek je preskus na FTL, za katerega odvzame vzorec predstavnik FTL. Pogoji za

da bi takšen način izplačevanja osebnih dohodkov lahko zagotovil normalno delo delovnih organizacij, ki so zabredle v težave zaradi pomanjkanja likvidnih sredstev, hkrati pa bi vplival tudi nanje, da bodo čimprej rešile neurejena vprašanja na področju financiranja. Poleg tega lahko delovna organizacija izplačuje osebne dohodke do 80 % zneska povprečnega mesečnega osebnega dohodka iz prejšnjega leta iz lastnih sredstev tudi tedaj, kadar ima neporavnane obveznosti, ki so evidentirane pri službi.

To so nekatere najbolj važne določbe o spremembah in dopolnitvah Zakona o službi družbenega knjigovodstva.

V celoti predstavljajo ti predpisi o odpravi nelikvidnosti v gospodarstvu novo etapo pri izgrajevanju in utrjevanju našega gospodarskega sistema in izvajanju gospodarske reforme.

P. G.

tipski atest je pozitivno prestali tipski preskus, organizirana proizvodnja in kontrola kvalitete, stalna tehnologija in stabilna izhodna kvaliteta izdelkov, o čemer se FTL praviča tudi pri samem proizvajalcu. Postopek za pridobitev tipskega atesta traja lahko tudi pol leta in več.

Tipске preskuse FTL ponavlja v periodah, odvisnih od tipa izdelka in zahtevnosti izdelka in proizvajalčeve sposobnosti vzdrževati stalno kvaliteto. FTL si privzema pravico stalnega nadzora in še posebej pravico ponovnega preskusa ob vsaki tehnološki spremembi.

Kolikor izdelek ni prestal vseh preskusov iz okvira tipskega preskusa, vendar pa izpolnjuje vse bistvene zahteve, dobi lahko atest s pridržkom. Atest navaja tudi vse razloge za ta pridržek. Tak izdelek je še vedno lahko uporaben v primernih pogojih.

FTL publicira rezultate v Katalogu FTL (katalog tipsko preskušanih sestavnih delov za elektroniko) v obliki FRD kart, ki vsebujejo še posebej podatke o zanesljivosti.

Tipski preskusi v laboratorijih FTL se nadaljujejo v preskušanje zanesljivosti. Pogoje in kriterije postavljajo strokovnjaki FTL po svoji presoji glede na potrebe oz. namen uporabe. V laboratorijih FTL poteka le del preskusov zanesljivosti, večina pa v laboratorijih pogodbenih proizvajalcev ob pomoči in nadzoru FTL.

Od dolgotrajnih preskusov življenjske dobe je trenutno v teku že pred 9 leti začeti preskus na električnih vezjih, ki jih uporabljajo kot sestavne dele elektronskega računalnika. Uporabljene so komponente angleške, nemške in ameriške proizvodnje zelo dobre kvalitete. V 9 letih preskusa so od nekaj tisoč komponent odpovedale le 3!

Analiza okvar in njihovih vzrokov je pomembnejši del dejavnosti sekcije za zanesljivost FTL. V laboratorijih FTL raziskujejo vzroke okvar in odpovedi elektronskih komponent in integriranih vezij, dobljenih direktno od proizvajalca in preskušanih v laboratoriju, kakor tudi komponent in vezij, ki so odpovedali po določenem času uporabe. Delajo mikroskopske ter rentgenske posnetke merjencev, poleg tega opravljajo tudi običajne kemijske in spektroskopske analize in meritve trdote materialov ter meritve površinske temperature z detekcijo infrardečih žarkov, ki jih merjenec oddaja.

(Dalje prihodnjic)

Se zadnjikrat o Schreiberjevem Ameriškem izzivanju

Ko sem napisal prejšnje izvlečke iz poznane knjige francoskega politika in novinarja Servan Schreiberja, so mi v uredništvu dejali, da naj neham propagirati zastarele poglede, kajti, da že danes ne drži več vse, kar Schreiber navaja v svoji knjigi (ki je prvič izšla v Parizu l. 1967). Da Evropa v odnosu z Ameriko (ZDA) ni v tako strahovitem zaostanku, kar zadeva korišćenja znanstvenih odkritij, izumov, le da znajo Amerikanci to izkorišćenje znanosti bolje organizirati.

Menim, da je bil namen Servan Schreiberja, ko je objavil knjigo samo ta, da bi zbudil pri svojih rojakih (Francozih) in pri ostalem delu Evrope, zavest, da z ekonomiko, zaprto v nacionalne okvire, ni mogoč gospodarski napredek Evrope, kaj šele neke države, oziroma je prepočasen in ga lahko ekonomska in organizatorična moč velekapitala ZDA slej ko prej onemogoči, kasneje pa obsorbira ali uniči.

Servan Schreiber je več let zbiral podatke za knjigo in na osnovi zasledovanja gibanja gospodarstva posameznih evropskih narodov, njihovih klavnih poskusov »združevanja sredstev« za izvedbo nekih skupnih raziskav in izkorišćenja teh raziskav ter na drugi strani na osnovi podatkov o gibanju ameriškega kapitala ter njegovega prodiranja na sto načinov v Evropo — na osnovi teh zbranih podatkov in na osnovi analize trendov gibanja gospodarstva ene in druge strani Atlantika, je (Servan Schreiber) izdelal svoje gledanje, svoj pogled tudi na celotno problematiko in podal tudi predlog za »rešitev« Evrope. Sicer pa

v knjigi pokaže tudi na bodočnost starega kontinenta, če se iz svoje zaverovanosti v lastne razprtije kmalu ne zbudi in ne prične z aktivnim in zavestnim vključevanjem v dolgoročni ekonomsko-raziskovalni in proizvodni boj za eksistenco lastnega gospodarstva in za ekspanzijo svoje pameti (znanja), proizvodnje in kapitala v dežele izven Evrope, pa tudi v Ameriko!

Servan Schreiber v svoji knjigi ne govori nič drugega kot to, da kaže na naše pomanjkljivosti v primerjavi z ameriškim načinom reševanja zamotanih problemov gospodarjenja. Venomer nas opozarja na izboljšanje našega dela ter na potrebo našega hitrejšega kvalitetnega prilagajanja vsakodnevnim spremembam na svetovnih trgih. Za to pa sta potrebna dva odločujoča faktorja:

— kadri (in stokrat kadri) ter

— organizacijska sposobnost prilagajanja podjetij, nacionalne ekonomike in gospodarstva večih narodov — svetovnim tržnim gibanjem.

Tudi moj namen ni bil dosti drugačen: poskušal sem

vsebinsko knjige aplicirati na naše Iskrške probleme — kajti, če za koga, potem za Iskro drži znani slovenski pregovor: »kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima«. Zato sem se nemalokrat vprašal, ko sem prebiral omenjeno knjigo, kako je to z nami in našimi akcijami, ki imajo čisto kaj borne rezultate: ali sploh hočemo (in to) zavestno izpeljati te naše v svetovnem merilu skromne akcije — ali pa se samo delamo, da hočemo.

Enotnost volje za skupne, premišljene in nujne akcije bo privedla Iskro v sam vrh odločujočih jugoslovanskih gospodarskih dejavnikov — in to hočemo mi vsi, ki nam je Iskre mar. In prav zato nam ni vseeno, da nekateri kolektivi zavestno delajo na tem, da drugemu »skačejo v zelje«. Take akcije nasprotujejo integracijskemu dogovoru in bodo lahko imele dolgoročne težke posledice, posebnost za kolektive, ki jih bodo povzročili.

Mnogo nakopičenih problemov mora v Iskri rešiti oz. postopoma reševati — odbor za poslovno politiko ZP, ki ima zaupanje vsega kolektiva, samoupravnih organov ZP in družbenopolitičnih organizacij ZP. Iz skoraj dvajset solistov mora napraviti zbor, ki bo bolj ali manj uglašeno delal za skupne koristi, skupne dolgoročne koristi vseh v Iskri zaposlenih delavcev.

Za zaključek dajmo še enkrat besedo »zastarelemu« Servan Schreiberju: »Da bi spričo ameriškega izzivanja spet vzeli svojo usodo v roke, si moramo, kot smo dokazovali do sedaj, zavestno predočiti svoj položaj in nato potrpežljivo premagovati napore, ki jih bomo skušali opisati; v svojih napovedih pa so ti pogoji preprosti. Protiofenziva nam jasno narekuje:

1. Ustanovitev velikih industrijskih enot, ki ne bodo samo zaradi svojega obsega, ampak zaradi svojega upravljanja uspešno tekmovala z ameriškim podjetji.

2. Izbira »velikih operacij« vrhunske tehnike, ki bodo Evropi v temeljih zagotovile avtonomno prihodnost.

3. Minimalna skupna oblast, ki naj bi pospeševala in zagotavljala razvoj skupnih podjetij.

4. Sprememba v metodah združevanja ni v skladu med industrijskimi enotami, univerzo in politično oblastjo.

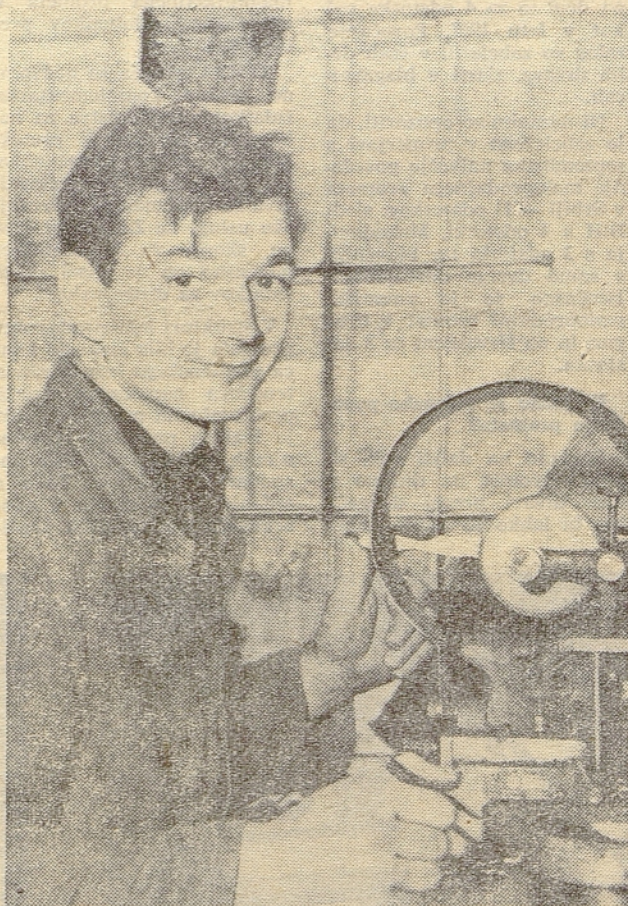
5. Poglobljeno in razširjeno izobraževanje za mlade, za odrasle pa neprestano nadaljnje izobraževanje.

6. Končno, in od tega je odvisno vse drugo, sprostitve v stare strukture oklenjenih energij z revolucijo v organizacijski tehniki. Revolucija, ki naj privede do obnove elite in socialnih odnosov.

To so častihlepni, toda uredniški načrti!

In Iskra? Velja to tudi vse za Iskro? Menim: Da!

Igor Slavec

OBRAT URNIH MEHANIZMOV LIPNICA — Tov. Janez Muhar je sicer doma iz Novega mesta, kot pa vse kaže, mu je Gorenjska kar všeč, saj je od leta 1960 zaposlen v Iskrinem obratu v Lipnici, kjer dela na polavtomatskih stružnicah

Poslovni rezultati v letu 1969 so bili uspešni

(Nadaljevanje s 1. strani)

kov, ki tudi nosijo del stroškov, pa ugotavljamo, da so dejanski stroški tovarne relativno nižji od planiranih in to za 2,3 %. Prekoračitve so ugotovljene pri odpisih industrijskega orodja, pri gradivu za razvojna dela v tovarni, pri tujih storitvah (ob nižji porabi izdelovalnega gradiva), predvsem pa pri garancijskih popravilih, ker imamo v proizvodnem programu program-ska stikala za pralne stroje z več garancijskimi posegi, kot pa v ostalem programu.

Iz strukture stroškov je tudi razvidno, da delež amortizacije pada. Da bi pospešili amortizacijo osnovnih sredstev, moramo v bodoče amortizacijsko stopnjo povečati. S tem si bomo ustvarili boljše pogoje za hitrejšo in modernejšo opremo v proizvodnji.

Razveseljivo pa je pri stroških predvsem dejstvo, da so režijski stroški na eno produktivno uro 11 % nižji od planiranih. Ker so dejanski stroški sicer 3,5 % v porastu, pa je realna vrednost zmanjšane režijske stopnje 7,6 %, vendar še vedno izredno ugodna. To kaže, da je povečan obseg proizvodnje zelo pozitivno vplival na znižanje režijskih stopenj in da bomo ob povečanju obsega proizvodnje v letu 1970 lahko dosegli še boljše rezultate.

Zaradi spremenjene strukture formiranja dohodka, zajemljanja ter obravnavanja nekaterih kategorij stroškov, delež elementov v celotnem dohodku ni povsem primerljiv. Vendar ugotavljamo, da je ostanek dohodka za 38,6 % večji, kot v predhodnem letu, tako da smo lahko poslovni sklad povečali za 3,5 %, sklad skupne porabe za 37,1 % in rezervni sklad kar za 112,4 %.

Pri gospodarjenju s sredstvi, predvsem z zalogami gradiva tako na razredu 3, kot tudi na razredu 5 pa se še vedno ne moremo pohvaliti z dobrimi uspehi. Zaradi visokega porasta proizvodnje se je koeficient obračanja na 3 sicer izboljšal od 2 na 2,2 v primerjavi s predhodnim letom, vendar je še vedno za 0,2 izpad načrta. Boljši je uspeh pri razredu 5, kjer smo

ta koeficient dosegli z 10,1, v predhodnem letu pa je bil 7,4, gospodarski načrt pa je predvideval 7,6.

Ne glede na te kazalnike pa ugotavljamo, da je absoluten porast zaloga gradiva, posebno na razredu 3 prevelik. Ob pomanjkanju obratnih sredstev, ki je še vedno pereče, bo prav tu osnovna naloga vseh služb v letu 1970 stanje normalizira.

Osnovna odgovornost pada predvsem na plansko službo in nabavo. Ta dva oddelka bosta morala svoje delo do podrobnosti koordinirati in poiskati ustrezne rešitve. Pri tem bi morali predvsem s po-

litiko nagrajevanja doseči pravilna razmerja med zalogami in proizvodnimi potrebami. Vse bolj postaja tudi na tem področju imperativ ekonomika — in dobro gospodarjenje naj se dobro nagraduje — slabo delo pa naj nosi prav tako ustrezne posledice.

Ob zaključku lahko še enkrat poudarimo, da je bil poslovni uspeh tovarne zelo dober. Vendar nam tako lep uspeh ne sme zamegliti vseh tistih slabosti, ki nam delo ovirajo in katere bomo morali kot »notranjo rezervno« čimprej odpraviti.

L.

»ELEKTROMECHANIKA« iz linije koordinatnega stikalnika

Večji promet — boljša trgovina

V 1975. letu naj bi bil prodajni prostor dvakrat večji kot pred desetimi leti (1965). Rast prometa je v sorazmerju z rastjo standarda.

Maloprodajni promet v jugoslovanskem merilu je bil v oktobru (merjeno z dinarjem) za 20 odstotkov večji kot v preteklem letu. Če opazujemo razvoj maloprodaje skozi stabilne cene znaša povečanje samo 13 odstotkov. V primerjavi s septembrom, po tekočih cenah, je bil promet maloprodaje večji samo za 4 odstotke.

Istočasno pa so znašale septembrske zaloge v trgovini na drobno za 4 odstotke več kot v letu 1967. Povečanje zaloga so zabeležili v vseh delih države, zlasti v blagovnicah.

Ni nezanimivo opozoriti, da je zabeleženo v primerjavi s septembrom največje povečanje maloprodajnega prometa v Srbiji — 11 odstotkov; sledi BiH s 4 odstotki, Makedonija s 3 odstotki ter Slovenija s samo dvema odstotkoma. Istočasno se je zmanjšal maloprodajni promet v Črni gori in na Hrvaškem za 2 odstotka.

Kolikšno je dejansko povečanje prometa?

Gledano na daljši rok, se giblje promet na drobno v naši državi precej drugače kot bi lahko to sodili po gi-

banjih v zadnjih mesecih. Treba je namreč ugotoviti, da je udeležba maloprodajnega prometa v osebni potrošnji od l. 1965 v nenehnem naraščanju (razen če izvenzemo začasno stagnacijo v predlanskem letu). Vzlic temu pa je bil delež prometa na drobno v lanskem letu še vedno manjši kot v letu 1964. Tudi v tem letu se situacija ni bistveno spremenila. Podobno velja tudi za udeležbo maloprodajnega prometa v absorpiranju dohodkov prebivalstva.

Takšna gibanja so nedvomno premo komplementarna izdatkom prebivalstva za neblagovne potrebe. V preteklem letu se je namreč povečal delež izdatkov prebivalstva za komunalno-stanovanjske usluge za 2,1, v letu 1964 pa skoraj za 4 odstotke; istočasno pa je rasel delež izdatkov za druge usluge.

V strukturi maloprodajnega prometa je bila čisto do konca predlanskega leta beležena tendenca naraščanja deleža prehranbenih proizvodov. To je logična posledica spremenjenih cen kot posledica gospodarske reforme. Toda s tedanjó liberalizacijo v odobravanju potrošniških kredi-

tov v letu 1968 se ta delež zmanjšuje. Istočasno se povečuje delež trajnih potrošniških dobrin kot posledica potrošniških kreditov.

V teku petih let se je povečal promet trgovine na drobno od 1190 na 2357 dinarjev v preteklem letu. Če vzamemo v poštev, da so se istočasno maloprodajne cene povečale približno za 75 odstotkov, je promet po prebivalcu povečan dejansko za 14 odstotkov.

V istem obdobju so se povečali nominalni dohodki na prebivalca od 1600 na 3410 dinarjev v preteklem letu, t. j. za 113 odstotkov. To pomeni, da upošteva povečanje življenjskih stroškov (86 %) znaša povečanje realnih dohodkov 14,5 odstotkov. Če opazujemo rast prodaje na drobno ugotovimo, da so se prebivalci bolj kot poprej orientirali na varčevanje.

Zanimivo je in povsem razumljivo, da je povečanje maloprodajnega prometa na prebivalca v raznih republikah različno. Največjo rast 106 odstotkov (po nominalnih cenah) so zabeležili na Hrvaškem; sledi Črna gora (102), Slovenija (100), Srbija (98), BiH (88) ter Makedonija (67 %).

Manj podjetij — več trgovin

Mimo objektivnih razlogov je na rast maloprodajnega prometa vplivala tudi aktivnost trgovskih podjetij. Od 1786 trgovskih podjetij jih je v 1968. letu samo 1368, medtem ko se je v istem času povečalo število prodajalnih od 47.000 na 57.000. Večanje trgovskih organizacij je šlo v prid ekspanziji in modernizaciji trgovine.

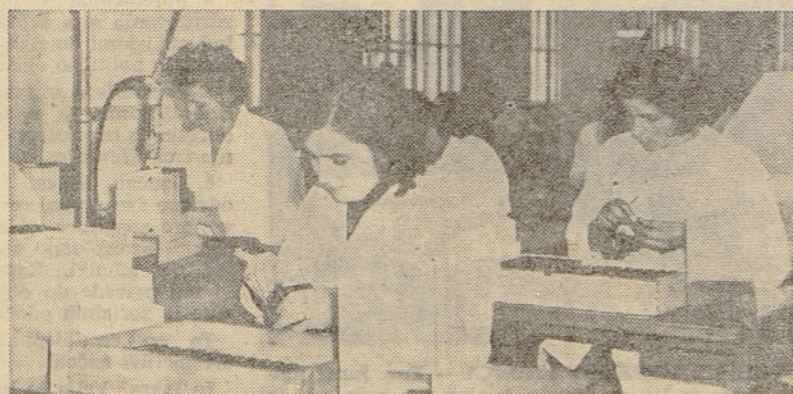
V preteklem letu je prišlo na prebivalca 0,126 kvadratnih metrov prodajnega prostora, v primerjavi z 0,100 m² v letu 1965. Računajo, da bo v naslednjem letu prodajni prostor na prebivalca nekoliko večji kot so planirali — vendar pa še vedno premajhen za solidno in kulturno trgovsko uslugo.

Povečanje prometa je pripeljalo tudi do povečanja zaposlenosti v trgovini. Toda naraščanje zaposlenosti je bilo opazno manjše od rasti fizičnega obsega poslovanja. Ena od največjih težav, s katerimi se danes srečuje jugoslovanska trgovina, je pomanjkanje obratnih sredstev. Povečani promet terja namreč dvomno angažiranje večjih sredstev v zalozah, da bi bila ponudba lahko vedno kompletna in animirajoča. Toda čeprav so zaloge v trgovini rasle, kot je tudi naravno, trgovina imela in še ima relativno majhen delež lastnih obratnih sredstev v angažiranih sredstvih. Angažiranje tujih sredstev, — pa četud gre za omogočenje tekočega odvijanja poslovanja, nadpovprečno povečuje stroške trgovine.

Dve prognozi o razvoju

Načrtovalci sodijo, da moral v naslednjih petih letih promet na drobno in s tem vred tudi trgovina rasti v precejšnji meri. Obstajata dve oceni, kako naj bi se odvijala ta rast. Če se uresniči prva, v preteklo leto povečani potrošnje med 6 in 7 odstotki, bi se povečal maloprodajni promet na leto za okoli 8 odstotkov (gledano realno ne upošteva sprememb cen). Z drugimi besedami, tem primeru bi bil letni maloprodajni promet v povprečju na stanovanca večji kot 4000 dinarjev. Če pa bo oseg na potrošnja rasta hitrejši (med 7 in 8 %), bi se povečal maloprodajni promet letno za 10 odstotkov. V tem primeru bi znašal v letu 1975 promet na prebivalca 4400 dinarjev.

Če se uresniči predvidevanja glede povečanja maloprodajnega prometa, je treba računati tudi z ustreznim povečanjem naložb v razvoj trgovske mreže. Drugače povedano, namesto 0,146 m² prodajnega prostora na prebivalca v naslednjem letu bi imela v letu 1975 0,217 m² prodajnega prostora na prebivalca. Torej dvakrat toliko od tistega v letu 1965.

»ISKRA« — DOBREPOLJE — V proizvodnji zaščitnih relejev so povečini zaposlene ženske, kar je za ta kraj velikega pomena

Iz sklepov samoupravnih organov

Elementi

SKLEPI, 9. ZASEDANJA
DS (23. 2. 1970)

Na osnovi poročila komisije za inventurni popis je DS obravnaval in potrdil inventurni elaborat z vsemi zaključki tako kot ga je predlagala inventurna komisija.

DS je obravnaval poročilo o poslovanju tovarne za leto 1969 in ga potrdil z vsemi zaključki, ki so navedeni v poročilu.

DS je obravnaval zaključni račun in v skladu z zakonom o knjigovodstvu delovnih organizacij in navodilom o vsebini posameznih postavk v bilanci delovnih organizacij ter statutom tovarne sprejel sklep o potrditvi zaključnega računa za leto 1969.

DS je s potrditvijo zaključnega računa sprejel tudi sklep, da se denarna sredstva sklada skupne porabe v višini N din 1.250.000,00 začasnó prenese na žiro račun in se jih lahko uporablja kot obratna sredstva.

DS tovarne je obravnaval predlog gospodarskega plana za leto 1970 in ga potrdil v podani obliki.

DS tovarne je sprejel sklep, da se stopnja amortizacije grupe 84 B, ki je bila do sedaj 9% (minimalna) poveča za 14%. V zvezi s to spremembo se v gospodarskem planu spremeni tudi strošek amortizacije.

DS tovarne je sprejel sklep, da je izdelati nove normative obratnih sredstev po obratih. Za izdelavo so zadolženi vodje obratov in plansko-kontabilsko-organizacijski oddelki tovarne. Določitev normativov mora biti izvedena najkasneje do 15. marca t. l.

Za nemoteno finančno poslovanje v letu 1971 se morajo zaradi pravočasne in skrbne priprave plana razdeliti in obdelati vsi glavni elementi plana (kapacitete, obratna sredstva in kadri), do konca septembra 1970.

DS odobri najetje investicijskega posojila v višini

1.000.000 N din za dobo 5 let in s 4% obrestno mero pri upravnem odboru skupnih rezerv gospodarskih organizacij Sob Ljubljana-Center za razširitev proizvodnje žarnic v obratu Žarnice.

DS tovarne je obravnaval vlogo Narodnega muzeja Ljubljana in odobril Narodnemu muzeju Ljubljana finančno pomoč v višini 6.000,00 N din za arheološke raziskave na Otoku pri Šentjerneju in Mihovem.

Na vlogo Počitniške skupnosti ISKRE je DS sprejel sklep, da naša tovarna ne pristane na predlog DS ZP in ne bo prispevala svojega deleža za funkcionalne stroške uprave Počitniške skupnosti, temveč je mnenja, da se uvedejo za koristnike letovanj ekonomske cene.

DS je obravnaval vlogo Sob Novo mesto za sodelstvo pri financiranju modernizacije cest v občini Novo mesto in na predlog direktorja tovarne sprejel sklep, da tovarna sodeluje pri financiranju z zneskom 300.000 N din.

Finansiranje se izvrši v petih letih od 1971 dalje.

Instrumenti

SKLEPI 22. REDNE SEJE
UPRAVNEGA ODBORA
(25. 2. 1970)

Upravni odbor sprejema zaključni račun za leto 1969 v predlagani obliki in predlaga delavskemu svetu, da ga v tej obliki potrdi.

Upravni odbor predlaga naslednjo delitev ostanka dohodka:

a) 650.000,00 din se nameni za sklad skupne porabe;

b) ostalo pa se nameni za poslovni sklad s tem, da se 347.294,00 din namensko uporabi za ureditev dvorišča in asfaltiranje ceste.

Upravni odbor zahteva, da predsednik delavskega sveta skliče zbor delavcev z namenom, da se pred zasedanjem delavskega sveta, z zaključnim računom in zgor-

njim predlogom upravnega odbora, informira tudi celotni kolektiv.

Upravni odbor predlaga, da zbere delavcev, poleg predsednika delavskega sveta, lahko po potrebi sklicujejo tudi druge institucije v tovarni, za sklic in pripravo materiala pa naj bo zadolžen šef splošnega sektorja. Upravni odbor predlaga, da se ta predlog upošteva tudi pri sprejemanju novega statuta tovarne.

Upravni odbor sprejema predlog gospodarskega plana za leto 1970 in predlaga delavskemu svetu, da ga sprejme s tem, da se delitveno razmerje za osebne dohodke in sklade spremeni v korist osebnih dohodkov in je 72:28. Osební dohodki se izplačujejo kot doslej z mesečnim faktorjem stimulacije in se korigirajo pri periodičnih obračunih.

Upravni odbor sklene, da tovarna ne prispeva deleža za financiranje stroškov Počitniške skupnosti ISKRE in predlaga, da Počitniška skupnost preide na ekonomske cene za svoje storitve. Upravni odbor pa je pripravljen razpravljati o manjšem znesku za financiranje dela stroškov za letovanje socialno ogroženih članov kolektiva.

Glasiló Iskra Commerce

Dne 6. marca je izšla prva številka novega glasila delovnega kolektiva ISKRA COMMERCE, namenjenega članom te naše delovne organizacije po vsej državi. List je tiskan v tehniki knjigotiska in sicer posebej v slovenščini in posebej v srbohrvaščini. ISKRA COMMERCE bo izhajal štirinajstredno.

V prvi številki glasila najdemo uvodne misli direktorja ISKRA COMMERCE Metoda Rotarja ter predsednika DS IC Julija Novljana in UO IC ing. Mira Stegnarja. Osrednja

Razstava planinske fotografije

Kot smo poročali v prejšnji številki je bila razstava planinske fotografije odprta

v avli Zavoda za avtomatizacijo. Od tu so jo preselili v tovarno elektronskih naprav v Stegnah (9.–11. marca). Njena nadaljnja pot: 12. do 17. marca v tovarni elementov za elektroniko, prav tako v Stegnah, nato pa od 18. do 20. marca v tovarni za avtomatiko in elektroniko na Pržanu, odkoder pa bo prenešana v tovarno elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov v Kranju, kjer si bodo obiskovalci uspele planinske posnetke lahko ogledali v času med 23. in 27. marcem. Pozneje bo razstava obšla tudi vse druge naše delovne organizacije. Razveseljivo je, da povsod vzbuja precejšnje zanimanje in si jo ogledajo dokaj številni člani kolektivov. Na sliki: avtor nagrajene barvne fotografije, Edo Primožič si ogleduje razstavo v ZZA.

Literatura, umetnost, politika in resnica

(Nadalj. iz prejšnje številke.)

Če sem začel to svoje razmišljanje iz izhodišča se ob zaključku vrtno iz nasprotne strani v izhodišče.

Za umetnost, ki je večna, ne teče drugače kot serije tega na tekočem traku. Za človeka je delo najboljši učitelj, samo spopasti se je treba s stvarmi in imeti cilj in njo. Prepustiti se je treba, da čas teče skozi človeka kot kalna reka in odpreti. Sprevideti, kam teče. Odreči ušesa in slišati, komu govori. Medtem ko sem pisal,

sem se nešteto krat vprašal, kaj je umetnost in kako pisati. In odgovarjal sem si:

Človek piše iz dveh vzrokov. Predvsem iz občutka bolečine ali od radosti nad življenjem. Jaz sem pisal iz obeh vzrokov. Zavedal sem se, da je umetnost kvas družbe, da je kristalizacija vseh resnic, da je zrcalo družbe, predvsem pa tistih, ki se pooblaste, da jo vodijo.

Človek izraža svojo osebnost na različne načine. Prav tako narod. Ne živimo samo od kruha, še manj pa bi lahko živeli od sanj. Rabimo

oboje. Naša težnja ni samo osvoboditi človeka, kajti svoboda pomeni šele sredstvo za cilj. Smisel svobode pa je v odgovornosti. Želimo si celovitega človeka, ki bi bil popolno nasprotje z enostranskim, standardiziranim proizvodom standardizirane civilizacije. Kaj mi torej predstavlja umetnost? Večni upor proti vsakemu nasilju vsake vrste. In iskanje poti v spremenjeno družbo, ki sicer ne bi bila raj, vendar bi bila znošna za vse.

Danes je zame ustvarjalnost življenjski cilj in obenem

smisel obstoja. Ustvarjalnost je kozmična strast, ki je lastna samo človeku, ki je večni iskalec novega v vsebini in obliki. Vse, kar se dogaja zunaj tega in proti temu, bo človek prerasel slej ali prej.

Kaj bi bil torej cilj? Iskanje lepote in resnice. Odkrivanje zakritega bistva stvari. Celovitih procesov. Estetsko izražanje tega, česar sprva ne vidimo, ker obstaja za stvarmi in se z muko kopljemo do zavesti.

Združevati lepoto z resnico pomeni premagovati smrt in podaljševati življenje vsemu, kar je lepo in smiselno. To pa pomeni, spreminjati svet obenem, ko si ga skušamo razložiti.

Medtem ko sem pisal ro-

man, sem v podzavesti zbudil občutja, ki se ne dajo izraziti z besedo. Močnejše jih izrazi materija. Bistvo vojne je zemlja, jeklo in krč. Granatni drobci simbolizirajo nesmišelnost uničevalnih sil. Sestavljanje iz granatnih drobcev skulpture, pomeni, iz nesmisla v človekov prid sestavljati nove celote.

Nehote se mi je samo postavilo vprašanje: Kako se opredeljevati do proizvodov umetnosti, ki so sestavljeni bodisi iz besed, materije, barv ali zvokov? Umetniški proizvod mi pomeni nakopičeno energijo. V njem je psihična energija preoblikovana, zgoščena in konservativna na poseben način, kar pomeni, da ni samo materija večna, temveč, da je večni tudi duh,

Počitniška skupnost ISKRA, Trg prekomorskih brigad št. 1, Ljubljana

RAZPISUJE

za sezono 1970

naslednja sezonska delovna mesta za počitniški dom: Poreč, Dugi otok, Trenta in Bled:

UPRAVNIKE

KUHARICE

POMOŽNE KUHARICE

STREZNICE

TOČAJKE

SOBARICE

OSEBE ZA PEKO NA ŽARU.

Čas zaposlitve je predviden od 10. junija dalje, do začetka septembra. Prijave sprejemamo takoj. Ponudbe naj bodo pismene z opisom za katero delovno mesto in kateri kraj je prijava.

Prednost imajo ožji sorodniki naših delavcev, zaposlenih v ZP »ISKRA« (študentje in upokojeanci). Prijave sprejemamo do zasedbe in sklenitve pogodb za vsa razpisana delovna mesta.

Uprava Počitniške skupnosti

Kratke vesti

POVEČANJE PROIZVODNJE IN PRODAJE PROIZVODOV ELEKTROINDUSTRIJE

Proizvodnja izdelkov elektroindustrije se je v teku preteklega leta povečala za 21 odstotkov (v primerjavi z letom 1969). Tudi realizacija se je povečala, vendar neenakomerno po posameznih proizvodnih vejah. Pomembnejšo rast prodaje so zabeležili pri naslednjih artiklih: sesalci za prah + 37,5 %, mali rotacijski stroji + 56,3 %, nizkonapetostne sklopke + 46 %, radijski sprejemniki + 27,4 %, transistorski radijski sprejemniki + 24,2 %, električni gramofoni + 80 %, elektrone + 227,4 %, instalacijski materiali + 36,6 %, električne naprave za vozila + 39,5 % itd.

V primerjavi z 1968. letom sta se povečala tako izvoz kot uvoz jugoslovanske elektroindustrije: uvoz za 22 odstotkov, izvoz za 16 odstotkov. Proizvajalci predvidevajo nadaljnje možnosti za povečanje izvoza, toda istočasno opozarjajo na pomanjkanje sredstev za kreditiranje kupcev in na nizko retencijsko kvoto.

Cene izdelkov elektroindustrije v teku vsega 1969. leta so se povečale v poprečju za 0,6 odstotka,

ali celo to, da sta duh in materija, dve svojstvi istega pojma, pretakanja energij.

Menda zato pravimo, da je umetnost večna. Gre za harmonijo protislovij, ki jih umetnost dopolnjuje v nove celote. V umetnosti človek živi v svoji sredini, prostoru in času. Kot individualnost v univerzalnosti. To je sozvočje žive in mrtve materije, pretakanje ter zlitje objekta s subjektom.

Zato nas z enako silo vznemirjajo podobe, ki jih je pisal pračlovek, lovec, na jamske stene, kipi primitivnih ljudstev, piramide in druge zgradbe starih civilizacij, kakor dosežki moderne umetnosti. Vse je izraz duha na določeni stopnji spirale njegovega razvoja. Prav tako nas

prevzamejo besede prastarih religioznih izročil raznih narodov kot sodobna književnost.

Nekateri pravijo, da je ustvarjalnost pot v umetnost. Najbolj smiselni beg iz banalne stvarnosti, v katero neizbežno drsi industrijska civilizacija. Karkoli je, to je vračanje k sebi in od sebe nazaj k ljudem. Zato, da bi laže prenašali breme življenja, ko zaslutimo, da se v račmo v izhodišče. Da se vsako življenje izteka v smrt in ga vsak umetnik razlaga na poseben način. Toda iz nešteti izhodišč se bližamo istemu cilju.

Zato pomen umetnosti raste. Standardizirana industrijska družba, organizirana v

Dinar v indu- striji

Konferenca komunistov v EI NIŠ je sklenila, da »naj se komunisti prizadevajo za to, da se bodo vsak mesec obdržali zbori delovnih ljudi, na katerih bodo razpravljali o vseh bistvenih vprašanjih proizvodnje in delitve.«

Poziv na takšno mobilizacijo je očitno motiviran z namenom EI NIŠ, da poveča v letu 1970 proizvodnjo za celih 45 %, ob obstoječih cenah, vzlic občutni podražitvi skoraj vseh proizvodov, ki jih tudi sama kupuje (lesena radijska ohišja so se podražila za 20 %, bakreni deli za 40 odstotkov, kovinski za 17 odstotkov itd.).

Elektronska industrija NIŠ računa namreč z liberalizacijo uvoza radijskih in televizijskih sprejemnikov, zaradi česar mora iskati — neglede na omenjene podražitve — teren za novo ekspanzijo v še bolj energičnem zniževanju stroškov.

Sklenili so tudi, da se osebni dohodki ne morejo povečevati »s pomočjo korekcije startnih osnov kot delajo to drugi«, temveč samo v tesni povezanosti z rezultati, ki jih bodo dosegli v tej težki bitki.

(EP, 9. 2. 1970)

DOPISUJTE V ISKRO

V zaslužni pokoj je pred kratkim odšla tov. Berta Strnad. Slovo je bilo prisrčno. Prek našega glasila Iskra se imenovana zahvaljuje z naslednjimi besedami: »Vsem sodelavcem ATN sindikalni podružnici, aktivu ZB, socialnim delavcem in zdravstvenemu osebju ambulant Iskra se najlepše zahvaljujem za prisrčno slovo, izražene želje in prejeta darila, ki me bodo spominjala nanje, hkrati pa jim želim še mnogo delovnih uspehov.

super sistemih, bolna od nasilja in nemoči, kljub svojemu nenehnemu tehničnemu napredovanju, vztrajno producira enodimenzionalnega človeka. To krhko bitje je apolitično. Pogosto žrtve manipulacije sil, ki jih ne razume.

S tega stališča služi politika trenutnim človeškim potrebam, umetnost pa večnosti. Politika je sredstvo za sporazumevanje nasprotujočih si socialnih grup, umetnost pa je govorica, s katero se lahko sporazumevajo vsi ljudje. Slej ali prej bo umetnost v svetu tehnike in politike našla tisto mesto, ki ji gre. Tehnika ne more uničiti umetnosti, daje pa ji lahko novih dimenzij. Nišem pristaš umetnosti, ki bi bila igra duha in sama

Pisma bralcev

POZDRAV
OD VOJAKOV

Tov. urednik!

Javljam se iz Dugog Sela, kjer služim vojaški rok. Ne morem pozabiti prijetnega vzdušja in prijateljstva, ki sem ga delil s sodelavci v »Vzdrževanju strojev« v tovarni »Elektromehanika«. Veselim se dneva, ko bom zopet med njimi.

Bil sem aktivni član PK ZMS. Zelo rad sem razpravljal o reševanju mladinskih problemov. Priznati moram, da zelo pogrešam mladinsko organizacijo in njihove vsakdanje probleme. Želel bi, da v prihodnje ZM posveča malo več pozornosti nekdanjim aktivnim članom PK ZMS »Elektromehanika«.

Želim, da prizadevanja PK ZMS ne bi ostala samo pri lepih besedah in željah, pri kritiki in idejah, temveč da se bodo uresničevala tudi v življenju. Treba je več aktivnega sodelovanja mladih v samoupravnih in družbeno-političnih organih naše samoupravne socialistične družbe. Delo mladine naj bo usmerjeno k novim ciljem in nalogam, ki bodo zahtevale od vseh mladih nove napore, prizadevanje in organizirano delo, ki bo med mladimi krepilo dobre medsebojne odnose. Kljub težavam, ki spremljajo delo mladih, ni treba odstopati od zdravih stališč.

Uredništvu se zahvaljujem za redno pošiljanje časopisa »Iskra«, saj je bil edina vez z gospodarsko organizacijo.

Iskreno pozdravljam vse sodelavce »Vzdrževanja«, prijatelje PK ZMS »Elektromehanika«, prijateljice in prijatelje iz obrata »Mehanizmi« Lipnica (upam, da me niso pozabili!). Posebne pozdrave pa pošiljam mojstru iz odd.

»generalna popravila« Dragotu Stularju. Celotnemu kolektivu ZP ISKRA želim čim več dobrega poslovanja, predvsem pa osebne sreče, vsem ženam pa k dnevu žena — 8. marca — iskreno čestitam!

Slavko Hočevar

V. P. 8793/20

Dugo Selo pri Zagrebu

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta

MARTINA FEVZARJA

se iskreno zahvaljujem vsem iz tovarne električnih aparatov in obrata SVN, ki so mi izrazili sožalje, podarili vrnice, denarno pomoč ter vsem prijateljem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Tone Fevžar

Nekje v Iskri

Vratar: »Kaj pa imate pol bluzo?«

Ona: »Toliko ste stari, da bi to že lahko vedeli...«

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silc — izhaja tedensko — Rokopisov na vračamo — Tisk in klistiranje: CP Gorenjski tisk — Kranj

sebi namen. Služi naj človeštvu in medsebojnemu razumevanju ter ohranitvi življenja. Naj ne bo domena izbrancev, temveč potreba vseh ljudi. Saj je pot, ki bo pripeljala pohabljen duhove, ljudi industrijske civilizacije k celovitemu človeku, trdno ukoreninjenem v kozmos in razumsko urejeno in vsaj relativno pravično družbo. Na poti k temu cilju je umetnost človeku trdna oporna točka za smisel življenja. Današnji človek postaja standardni material za medsebojno obračunavanje sil, ki jih ne razume. Splet in protislovnost ciljev, ki jim gospoduje politika velikega sveta, sta zunaj moči posameznika, bedni človek stoji pred tem navzkrižnim ognjem sile, prestrašen

in nemočen, kot je stal pračlovek pred ognjem, ki je uskal z neba v obliki strele in zanetil požar. Strah ga je, kot pred vodo, ki preplavi pokrajino, ne more se osvoboditi vojn, ki si nenehno slede, boji pa se jih kot poplav in potresa.

Če je življenje reka brez dimenzij, je tudi umetnost sredstvo izražanja neskončnih možnosti. Umetnost govori v svojim jeziku in jo dojemamo z vsemi čuti naenkrat. Pomaga nam v delcu stvari videti njeno celoto, videti kaos red in harmonijo v disharmoniji. V življenju smrt in v smrti življenje. Nam osvetljuje pot k razumevanju neznanega v davni preteklosti in daje nam slutnjo bodočih svetov.